

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade

Riigikogu XV koosseisu IV istungjärg (09.09.2024 – 22.12.2024)

Koosseis

Esimees: Kalev Stoicescu (Eesti 200 fraktsioon)

Aseesimees: Leo Kunnas (Fraktsiooni mittekuuluv saadik)

Liikmed:

Vladimir Arhipov (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Enn Eesmaa (Fraktsiooni mittekuuluv saadik)

Raimond Kaljulaid (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Meelis Kiili (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Alar Laneman (Fraktsiooni mittekuuluv saadik)

Anti Poolamets (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Mati Raidma (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Priit Sibul (Isamaa fraktsioon)

Peeter Tali (Eesti 200 fraktsioon)

Kristo Enn Vaga (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Istungite arv

Riigikaitsekomisjon pidas IV istungjärgul kokku 35 istungit, sealhulgas 8 väljasõiduistungit, millest 1 oli ühine väljasõiduistung väliskomisjoniga, 1 erakorraline istung ning 1 ühine istung majanduskomisjoniga.

III ja IV istungjärgu vahelisel ajal toimus 4 istungit – 17.06.2024 väljasõiduistung Kaitseministeeriumisse, 05.07.2024 väliskomisjoni ja riigikaitsekomisjoni ühine väljasõiduistung Riigikantseleisse ning 16.07.2024 Kaitseministeeriumisse, 27.08.2024 erakorraline väljasõiduistung Välisluureametisse.

Väljasõiduistungid

17.09.2024 toimus Kaitseministeeriumis riigikaitsealane lauaõppus, kus harjutati sõjalise riigikaitse rakendumist, sh Riigikogu tegevusega seonduvat;

08.10.2024 külastati kaitsetööstusettevõtteid Vegvisir (Defensphere OÜ) ja Sensus Septima OÜ;

22.10.2024 saadi ühisistungil väliskomisjoniga Kaitseväe Peastaabis ülevaade Eesti Kaitseväe osalemisest rahvusvahelistel sõjalistel operatsioonidel;

24.10.2024 saadi Kaitseministeeriumis ülevaade NATO väevõime eesmärkidest ja ootustest Eestile;

12.11.2024 külastati kaitsetööstusettevõtet CGI Eesti AS;

21.11.2024 kohtuti Kadriorus riigikaitse kõrgeima juhi, Eesti Vabariigi presidendi Alar Karisega;

03.12.2024 tutvuti Riigikantseleis riigi kaitsetegevuse kavaga;

10.12.2024 saadi Kaitseministeeriumis ülevaade Kaitseministeeriumi 2024. aasta tegevustest ja 2025. aasta eesmärkidest.

Eelnõud riigikaitsekomisjoni menetluses

IV istungjärgul määras Riigikogu juhatus riigikaitsekomisjoni juhtivkomisjoniks 11 otsuse eelnõule:

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil Inherent Resolve" eelnõu (477 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni missioonil Iraagis" eelnõu (478 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või selle liikmesriigi, Euroopa Liidu või Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juhitaval muul rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil sellesse esmakordsel panustamisel" eelnõu (479 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalise abistamise missioonil Mosambiigis" eelnõu (480 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu sõjalisel operatsioonil EUNAVFOR Med/Irini" eelnõu (481 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu rahvusvahelisel sõjalisel operatsioonil EUNAVFOR ASPIDES" eelnõu (482 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Ühendkuningriigi ühendekspeditsiooniväe koosseisus" eelnõu (483 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel ÜRO rahuvalveoperatsioonil Liibanonis" eelnõu (484 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni valmidusüksuste koosseisus" eelnõu (485 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse „Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahuvalveoperatsioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses, Jordaania ja Süürias" eelnõu (486 OE) (vastu võetud 04.12.2024);

Isamaa fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele 1,6 miljardi euro maksumuses laskemoona hankimiseks aastatel 2025–2028“ eelnõu (540 OE).

III istungjärgust jäi riigikaitsekomisjoni menetlusse 2 seaduse eelnõu:

Vabariigi Valitsuse algatatud hädaolukorra seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (426 SE) (vastu võetud 25.09.2024);

Vabariigi Valitsuse algatatud relvaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (468 SE) (vastu võetud 20.11.2024)

Muud riigikaitsekomisjonis käsitletud teemad

12.09., 07.11. ja 05.12.2024 saadi ülevaade julgeolekuolukorra arengutest;
09.09.2024 tutvuti uuringu „Avalik arvamus riigikaitsest 2024“ tulemustega;
16.09.2024 tutvuti Kaitseministeeriumi uue kantsleri Kaimo Kuusega;
19.09.2024 andis Kaitseväge juhataja kindralmajor Andrus Merilo ülevaate Kaitseväge väevõime vajadustest, sh kaitsekulutuste prognoosist ja NATOga seonduvast;
23.09.2024 saadi ülevaade küberväejuhatuse tegevusest;
24.09.2024 arutati riigikaitsekomisjoni töökava kuni 2025. aasta esimese kvartalini;
07.10.2024 käsitleti 2025. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (513 SE) Kaitseministeeriumi valitsemisala;
07.10.2024 saadi ülevaade Eesti ja Soome kaitsekoostööst;
14.10.2024 saadi ülevaade laia riigikaitse investeringute programmist;
21.10.2024 saadi ülevaade sisejulgeoleku hetkeolukorrast ja tulevikuplaanidest;
04.11.2024 saadi ülevaade 17.-18. oktoobril Brüsselis toimunud NATO kaitseministrite kohtumisest;
05.11. ja 14.11.2024 arutati kavandatavat riigikaitsekomisjoni raportit;
11.11.2024 saadi ülevaade Eesti Kaitsetööstuse fondist;
18.11.2024 saadi ülevaade Riigi Kaitseinvesteringute Keskuse tegevusest ja hankepoliitika põhimõtetest;
19.11.2024 tutvuti Eesti ja Ühendkuningriigi poliitilise ning sõjalise koostööga;
02.12.2024 saadi ülevaade Kaitsealiidu arengutest ja eesmärkidest;
09.12.2024 andis Kaitseväge juhataja kindralmajor Andrus Merilo ülevaate olulistest töötulemustest ja 2025. aasta põhieesmärkidest;
12.12.2024 tutvuti Riigikontrolli kontrolliaruandega "Eesti riigi valmisolek võtta rahuajal vastu liitlaste sõjalisi üksusi";
16.12.2024 arutati jalaväemiine keelustava Ottawa konventsiooniga seonduvat ning tuuleparkidega ja riigi kaitsevõimega seonduvat;
17.12.2024 saadi Siseministeeriumi esindajatelt ülevaade elanikkonnakaitse arengutest.

Kohtumised, külastused, välisvisiidid

13.-14.09.2024 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Mati Raidma Kiievis, Ukrainas iga-aastaselt YES kohtumisel (Yalta European Strategy);
24.09.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ametisse nimetatud Rootsi suursaadikuga Eestis Charlotte Wrangbergi ja kaitsetašee kolonelleitnant Jonas Schilleriga;
26.09.2024 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Tartus õigusteadlaste päevade paneeldiskussioonides teemadel „20 aastat NATO“ ning „Julgeolek ja inimõigused“;
30.09.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson Prantsusmaa Ile-de-France'i kohalike omavalitsuste juhtide ja ametnikega;
02.10.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Hesseni liidumaa parlamendi liberaalide fraktsiooni delegatsiooniga;
09.10.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ning riigikaitsekomisjoni liige ja NATO Parlamentaarse Assamblee Eesti delegatsiooni juht Raimond Kaljulaid Eestis visiidil viibinud assamblee majandus- ja julgeolekukomitee delegatsiooniga;
10.-11.10.2024 toimus riigikaitsekomisjoni delegatsiooni vastuvisiit Soome;
15.10.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu USA suursaadiku residentsis USA asevälisministri asetäitja (Euroopa ja Aasia büroo) Sharon Hudson-Deaniga;
16.10.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Hollandi suursaadikuga Eestis Sander van der Sluisiga;

23.10.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu, aseesimees Leo Kunnas, liikmed Raimond Kaljulaid, Anti Poolamets ja väliskomisjoni liige Eerik-Niiles Kross NATO Parlamentaarse Assamblee presidendi kohusetäitja Gerry Connollyga;

25.10.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Minnesota Ülikooli politoloogia professori Kathleen Collinsiga;

06.11.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Korea Vabariigi suursaadikuga hr Ileung Kimiga;

07.11.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni ja Riigikogu Eesti kaitsetööstuse toetusrühma liikmed kaitsetööstusettevõtte NAMMO asepresidendi (Balti riikide suunal) Jussi Vuotilaineniga;

08.11.2024 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Ämari lennubaasi lennuraja taasavamisel;

11.11.2024 osales riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa suursaatkondade eestvedamisel toimunud Esimese maailmasõja lõppu tähistaval mälestuspäeval Kaitseväe kalmistul ning asetas Riigikogu pärja Vabadussõjas langenud Ühendkuningriigi mereväelaste mälestamiseks;

11.11.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni ja väliskomisjoni liikmed Kanada Senati delegatsiooniga ja Kanada suursaadikuga Eestis Laird Hindle;

12.11.2024 esinesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Mati Raidma ettekannetega kõrgematel elanikkonnakaitse kursustel Vihulas;

13.11.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Poola saatkonna diplomaatilise korpuse juhi Artur Orzechowskiga;

17.11.2024 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja aseesimees Leo Kunnas Saksa rahva leinapäeva mälestusüritusel Maarjamäe Saksa sõjaväekalmistul ning asetasid langenute mälestamiseks Riigikogu pärja;

20.11.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Balti Kaitsekolledži vanemstaabiohvitseride kursusega;

11.12.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu ja liige Mati Raidma Rahvusvahelise Punase Risti Komitee Varssavi kontori juhi Denise Durani ja teda saatva delegatsiooniga;

11.12.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu, aseesimees Leo Kunnas ja liige Mati Raidma Ukraina Ülemraada keskkonnapoliitika ja looduskorralduse komisjoniga;

13.12.2024 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu Jaapani suursaadiku hr Koichiro Nakamura, saatkonna asejuhi hr Shinichi Maruoga ja poliitikadiplomaadi prl Megumi Jimboga;

16.12.2024 kohtusid riigikaitsekomisjoni aseesimees Leo Kunnas ja Eesti-Prantsusmaa parlamendirühma esimees Andres Sutt Prantsusmaa Rahvussamblee riigikaitsekomisjoni delegatsiooniga;

16.12.2024 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Kalev Stoicescu, liikmed Kristo-Enn Vaga ja Alar Laneman Joint Expeditionary Force (JEF) kohtumisel Tallinnas, kus esinesid ettekannetega peaminister Kristen Michal, Ühendkuningriigi peaminister Keir Starmer ja Norra peaminister Jonas Gahr Støre.